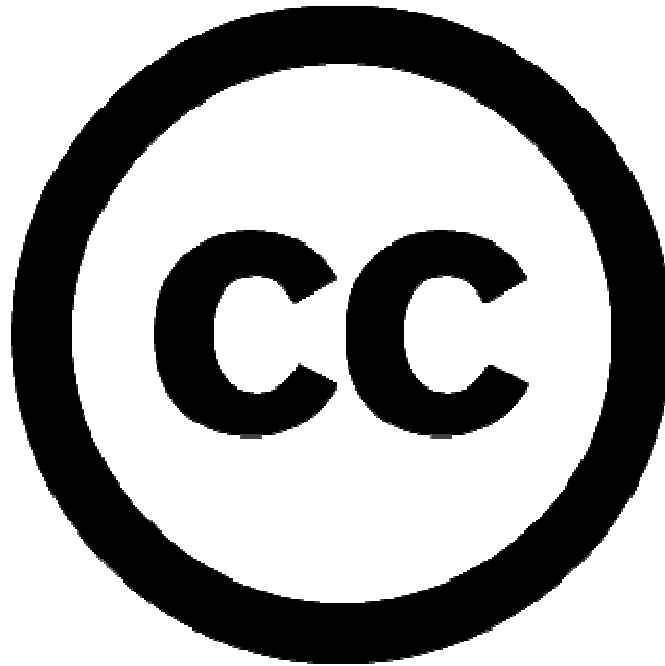

Úvod k licencím Creative Commons

Lukáš Gruber, NK ČR

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 2.5 License](https://creativecommons.org/licenses/by/2.5/)

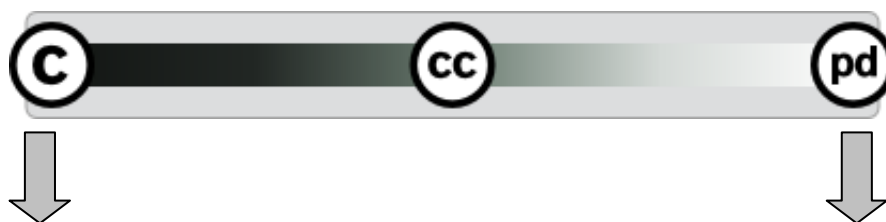

Vymezení základních pojmů

- **Licence** : svolení k činnosti, která je jinak zakázána...[Boháček, Martin; 1]
  - **Licence v oblasti práv k duševnímu vlastnictví** : převod části majetkových práv poskytovatele licence na nabyvatele licence
  - **Majetková autorská práva** : rozmnožování, rozšiřování, pronájem, půjčování, vystavování, sdělování veřejnosti
  - **Veřejné licence**: [Jansa, Petr;
    - poskytovány neurčitému okruhu osob
    - poskytovány po celou dobu ochrany díla
    - získá je automaticky každý, kdo dílo v souladu s licencí užívá
    - nabyvatelé licence jsou oprávněni dílo šířit
    - licence je nabízena bezúplatně
-

- vydány americkou společností Creative Commons v roce 2002
- autor : prof. Lawrence Lessig
- koncipovány pro širokou škálu autorských děl (textové, hudební, vizuální, audiovizuální, architektonické....)
- vycházejí z konceptu „some rights reserved“

Díla chráněná dle AutZ

Volná díla (uplynutí 70 let od smrti autora); výjimky z ochrany ve veřejném zájmu (§ 3 AutZ).....

Charakteristika licencí Creative Commons

- kombinace licenčních prvků
  - práva nabyvatele licence
  - povinnosti nabyvatele licence
- poskytovatel licence určuje jaká práva a povinnosti nabyvatele se k jeho dílu budou vztahovat
- práva nabyvatele licence:

Symbol licenčního prvku	Název licenčního prvku	Práva nabyvatele
	Právo dílo šířit	Dílo kopírovat, distribuovat a sdělovat veřejnosti
	Právo dílo upravovat	Dílo pozměňovat, doplňovat, využívat celé nebo částečně v jiných dílech

Charakteristika licencí Creative Commons

- Povinnosti nabyvatele licence:

Symbol licenčního prvku	Název licenčního prvku	Povinnosti nabyvatele
	Uvedení autora	Povinnost uvést údaje o autorovi a díle způsobem, který autor stanovil
	Zpřístupnění upraveného díla	Pokud nabyvatel licence dílo jakkoliv upraví nebo použije ve svém díle, má povinnost výsledek své práce šířit pod stejnou nebo slučitelnou licenci
	Zákaz zpracování	Toto dílo nesmí nabyvatel licence upravovat, doplňovat nebo jinak zasahovat do jeho celistvosti
	Zákaz komerčního využití	Dílo nesmí být využito pro komerční účely

Charakteristika licencí Creative Commons

- Typy CC licencí

Označení licence	Licenční prvky		Název licence
	Práva	Povinnosti	
BY			Uvedení autora
BY-SA			Uvedení autora – zpřístupnění upraveného díla
BY-ND			Uvedení autora – zákaz zpracování díla
BY-NC			Uvedení autora – zákaz komerčního využití
BY-NC-SA			Uvedení autora – zákaz komerčního využití – zpřístupnění upraveného díla
BY-NC-ND			Uvedení autora – zákaz komerčního využití – zákaz zpracování

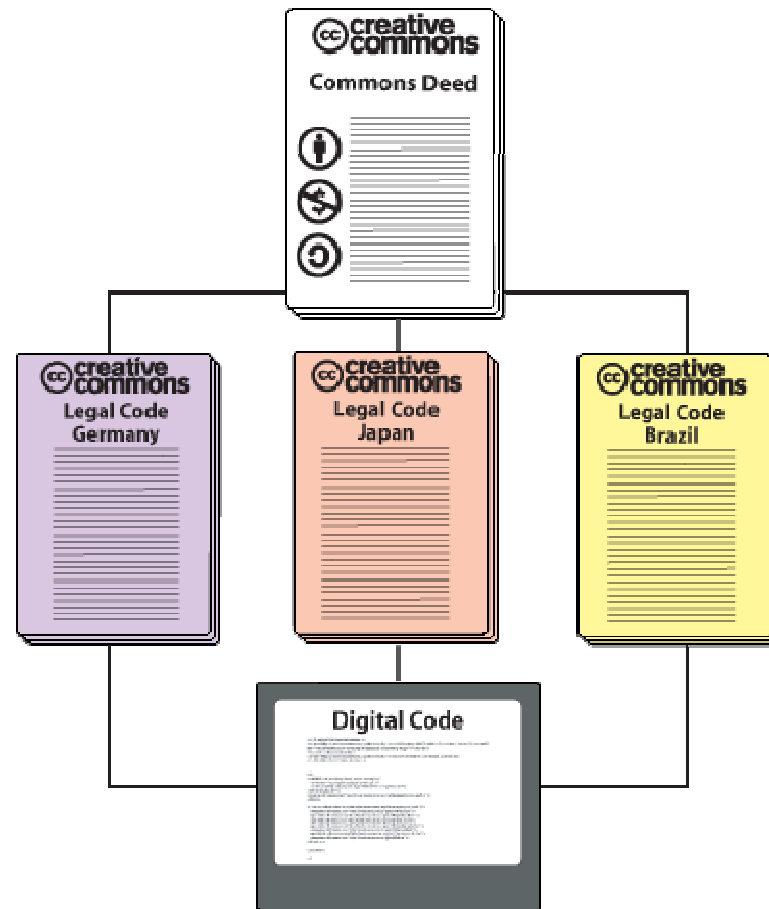

Charakteristika licencí Creative Commons

- Společné znaky CC licencí
    - dovolují nabyvateli dílo šířit (i když za různých podmínek)
    - vyžadují aby při šíření díla byly uvedeny údaje o díle (autorství, původní lokace díla)
    - Při šíření díla je nutno připojit odkaz na původní CC licenci
    - CC licence jsou neodvolatelné
    - CC licence jsou nevýhradní
    - CC licence zanikají v případě porušení jejich podmínek nabyvatelem
-

Charakteristika licencí Creative Commons

- Vrstvy (funkční model) licencí CC
  - zkrácené znění
  - plné znění
  - metadata

Aplikace Creative Commons licencí

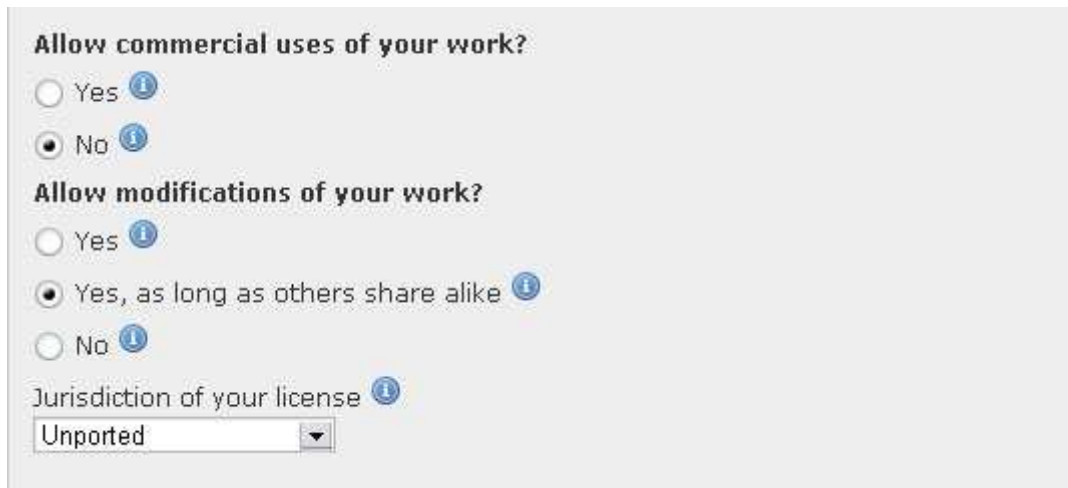
- Požadavky na řádné licencování:
  - hypertextový odkaz na vybranou CC licenci
  - označení díla
    - symbolem dané CC licence
  - grafickými symboly licenčních prvků
  - výrok, že dané dílo je pod CC licencí
- Způsob aplikace CC licencí:
  - automaticky – dostupné generátory (pro webové stránky, pro dokumenty MS Office, Open Office)
  - manuálně (jiné textové formáty (pdf), grafiky, fotky, nákresy)

Aplikace Creative Commons licencí

- Generátor CC licencí pro webové stránky
  - dostupný z: <http://creativecommons.org/license>

Allow commercial uses of your work?

Yes ⓘ

No ⓘ

Allow modifications of your work?

Yes ⓘ

Yes, as long as others share alike ⓘ

No ⓘ

Jurisdiction of your license ⓘ

Unported ▼

- Vytváří metadata, které se posléze kopírují do HTML kódu webové stránky
  - Licenční podmínky se vztahují na všechna díla umístěná na webových stránkách (pokud není uvedeno jinak)
-

Aplikace Creative Commons licencí

- Manuální značkování
  - pro jednotlivá díla
  - umístit na viditelném místě
    - textová díla : titulní stránka, zápatí stránek
    - vizuální díla : uvnitř (dolní část obrázku), pod obrázkem
  - uvést autorské údaje
  - symboly licenčních prvků a loga CC licencí k volně k dispozici:
<http://creativecommons.org/presskit>
  - příklad manuální značkování

Tuto práci je kdokoliv oprávněn šířit, upravovat a jinak využívat za podmínek licence [Creative Commons Attribution-Share Alike3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/) nebo za podmínek české verze této licence, až bude k dispozici

---

Aplikace Creative Commons licencí

- Digitální repozitáře
  - Modely licencování

Autor → **Nabyvatel licence**

Autor → **Repozitář** → **Nabyvatel licence**

- Podpora CC licencí ze strany úložiště:
    - přebírání přímo od autora
    - stanovení vlastní politiky (režimu zpřístupňování) : využívání vybrané CC licene
-

Aplikace Creative Commons licencí

- Příklady ze světa:
    - Open Educational Resources (<http://www.oercommons.cz>)
    - Le Mill (<http://lemill.net>)
    - Biomed Central (<http://www.biomedcentral.com>)
    - Public Library of Science (<http://www.plos.org/>)
  - Příklady z České republiky
    - Portál RVP (digitální učební materiály) (<http://dum.rvp.cz>)
    - El dům (<http://eldum.phil.muni.cz/>)
    - WebArchiv (<http://www.webarchiv.cz>)
-

Licence Creative Commons z pohledu českého autorského zákona

- Zásady uzavírání licenčních smluv o dílu upraveny v zákoně č. 121/2001 Sb (Autorský zákon) v **§ 46-55**
  - Novela AutZ č. 216/2006 Sb. (§ 46, odst. 5 a 6)
    - (5) *O podání návrhu na uzavření smlouvy jde i tehdy, směřuje-li projev vůle vůči neurčitému okruhu osob*
    - (6) *S přihlédnutím k obsahu návrhu nebo k praxi, kterou strany mezi sebou zavedly, nebo zvyklostem může osoba, které je návrh určen, vyjádřit souhlas s návrhem na uzavření smlouvy provedením určitého úkonu bez vyznění navrhovatele tím, že se podle ní zachová, zejména ze poskytne nebo přijme plnění. V tomto případě je přijetí návrhu účinné v okamžiku, kdy byl tento úkon učiněn*
-

Projekt na vytvoření české verze Creative Commons licence

- cíl : vytvořit legitimní překlad plného a zkráceného textu CC licence do českého jazyka
  - spolupráce s Creative Commons International
  - členové pracovní skupiny:
    - Iuridicum Remedium, Národní knihovna ČR – projekt WebArchiv, Právnická fakulta UK, Společnost pro autorské právo a informační technologie
  - veřejné připomínkové řízení
  - stránky projektu: www.creativecommons.cz
-

Licence Creative Commons - shrnutí

- pozitiva
    - aplikace na širokou škálu autorských děl
    - silná komunita developerů : ambiciózní projekty
      - Science Commons (CC v oblasti vědy a výzkumu)
      - CC Learn (CC v oblasti pedagogiky)
      - Creative Commons International (vytváření národních verzí CC licencí)
    - soulad s Autorským zákonem
    - podpora citační praxe
    - podpora otevřeného přístupu
-

Licence Creative Commons - shrnutí

- otázky :
    - Je poskytovatel licence skutečně nositelem autorských práv k dílu?
    - Vymezení licenčních prvků
      - zákaz komerčního využití
      - zákaz zpracování díla
    - vzájemná nekompatibilita CC licencí
    - dohlížení nad dodržováním licenčních podmínek
-

A to je vše.....

Dotazy?

Děkuji za pozornost...

Kontakt: lukas.gruber@nkp.cz

Použitá literatura

- 1) BOHÁČEK, Martin. Licenční smlouvy v oblasti autorských práv. In JAKL, Ladislav (ed.). *Licence v oblasti práv k duševnímu vlastnictví*. Praha : Metropolitní univerzita Praha, 2008. S. 9-35. ISBN: 978-80-86855-29-5
  - 2) JANSA, Petr. Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice. Praha, 2008. 99 s., 6. s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
  - 3) GRUBER, Lukáš. Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí. Ikaros [online]. 2008, roč. 12, č. 3 [cit. 2008-09-15]. Dostupný z WWW: <http://www.ikaros.cz/node/4612>
  - 4) MCGINLEY, Mags. Creative Commons Licensing. [online]. 2008, [cit. 2008-09-22]. Dostupné z WWW: <http://www.dcc.ac.uk/resource/legal-watch/creative-commons-licensing/>
  - 5) PAPPALARDO, Kylie, FITZGERALD, Anne. A Guide to Developing Open Access Through Your Digital Repository. Brisbane : QUT, 2007. 128 s. ISBN: 978-0-9802988-4-0
  - 6) CREATIVE COMMONS. Creative Commons. [online]. 2002-, [cit. 2008-09-22] Dostupné z WWW: <http://creativecommons.org>
-